

Uuring „Ajutise töötamise mõju töötuna arvel olijate tööturukäitumisele ja majanduslikule toimetulekule“

Isikuandmete töötlemise tingimused

1. Uuringu üldandmed

- 1.1. Uuringu nimi on „Ajutise töötamise mõju töötuna arvel olijate tööturukäitumisele ja majanduslikule toimetulekule“ (edaspidi uuring).
- 1.2. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi MKM või vastutav töötleja) on volitanud Sihtasutus Mõttekoda Praxis (edaspidi uuringu läbiviija) läbi viima uuringut 17.01.2024 sõlmitud lepinguga nr 1.9-8/S/24-021-1.
- 1.3. Vastutav töötleja ja uuringu tellija on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning volitatud töötlejad on Sihtasutus Mõttekoda Praxis, Statistikaamet ja Töötukassa.

2. Uuringu eesmärk ja õiguslik alus

- 2.1. Uuringu keskmeks on registreeritud töötutele alates 1.09.2020 loodud võimalus töötada ajutiselt töötuna arvel oleku ajal (ehk teha tööampse). **Uuringu eesmärk on analüüsida tööampsude mõju töötute tööturukäitumisele ja majanduslikule toimetulekule.**
- 2.2. Uuringu alaeesmärkideks on selgitada välja millest mõju on tingitud, sealhulgas kuivõrd on tööampsude mõju tingitud meetme disainist ja selle rakendamisest, kuivõrd töötute ja tööandjate käitumuslikest teguritest ja tööotsingus tehtud valikutest. Seeläbi pakub uuring uut sissevaadet tööampsude mõju kohta Eestis, mida sellise põhjalikkusega varem Eestis analüüsitud ei ole. Samuti on eesmärk pakkuda täiendavaid selgitusi nn tööampsude tegemise üldpildile, et selgitada tööampsude tegemise viise, nende mõju inimeste tööturukäitumisele ning töötute valikuid ja motivatsiooni tööampse teha.
- 2.3. Uuringu eesmärkide täitmiseks on vaja viia läbi intervjuud töötuna tööampse teinud isikutega ja ka töötutega, kes tööampse teinud ei ole. Samuti viime läbi intervjuud tööandjatega, kelle juures on tööampse tehtud, et selgitada välja tööandjate vaateid tööampsude pakkumisele (sh tööampsude pakkumine nii töötutele kui tööturul laiemalt). Uuringu teise osa moodustab registriandmete analüüs, mis võimaldab leida täiendavaid mustreid tööampse teinud inimeste käitumises ning selgitada tööampsude mõju viisidel, mida varasemas analüüsis ei ole tehtud. Näiteks võrreldakse töötuna ajutist töötamist üldise ajutise töötamisega (VÕS lepinguliste töösuhetega) ning analüüsitakse nende mustrite erisusi ja sarnasusi, analüüsitakse tööampsudest saadavat tasu ja nende mõju töötamise motivatsioonile. Analüüsitav periood on 1.1.2020 kuni 31.12.2023, mis annab täiendava ülevaate sellele, millised on tööampsude tegemise mustrid selle aja jooksul (sh ka olles mõjutamata COVIDi-aegsetest piirangutest), kas ja kuivõrd on ajutise töö tegemine muutunud võrreldes varasema perioodiga (sh milline on majanduskeskkonna mõju tööampsude muustrile).

3. Isikuandmete töötlemise alused, eesmärk ja tingimused

- 3.1. Uuringu läbiviija lähtub oma töös isikuandmete kaitset reguleerivatest õigusaktidest, eelkõige Euroopa parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) 2016/679 27. aprill 2016 „füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse

üldmäärus)“ ja isikuandmete kaitse seadusest (edaspidi IKS). IKS § 6 lõike 5 alusel on täidesaatval võimul võimalik analüüsida andmeid poliitika kujundamise eesmärgil.

- 3.2. Sama sätte kohaselt Andmekaitse Inspeksioon kontrollib enne nimetatud isikuandmete töötlemise algust §-s 6 sätestatud tingimuste täitmist. Andmekaitse Inspeksiooni luba käesoleva uuringu läbiviimiseks on antud [kuupäev] otsusega nr
- 3.3. Uuringule on väljastatud eetikakomitee luba Sotsiaalministeeriumi eetikakomitee poolt 16.05.2024 otsusega nr 16.
- 3.4. Isikuandmete kaitse üldmääruse artiklite 12-14 kohaselt avaldab MKM seoses uuringuga isikuandmete töötlemise eesmärgid ja tingimused järgnevalt:
 - 3.4.1. Vastutav töötleja on MKM ning vastutava töötleja esindaja on kantsler Ahti Kuningas (e-post: ahti.kuningas@mkm.ee, tel 625 6468). MKM andmekaitse eest vastutava isiku kontakt on andmekaitse@mkm.ee.
 - 3.4.2. Volitatud töötleja ja uuringu läbiviija on Sihtasutus Mõttekoda Praxis. Volitatud töötleja kontaktisik selles uuringus on Kirsti Melesk (e-post: kirsti.melesk@praxis.ee, tel 640 8000).
 - 3.4.3. Uuringu isikustatud andmete töötlemise eesmärgiks on valimibaasi loomine kvalitatiivsete süvaintervjuude läbiviimiseks (kvalitatiivne osa) ning registreeritud töötute asjakohaste registrite andmetega pseudonümoositud andmestiku loomiseks statistilise analüüsi eesmärgil (kvantitatiivne osa), lähtudes IKS § 6 lõikest 5.
 - 3.4.4. Kvantitatiivanalüüsi andmetöötlus toimub Statistikaameti turvalises töökeskkonnas. Analüüsi tulemid (tabelid, joonised jms) läbivad enne Praxisele väljastamist konfidentsiaalsuse kontrolli, mille viib läbi Statistikaameti töötaja. Lõpparuandes esitatakse tulemused statistilisel üldistatul kujul, tagades, et üksikisikuid ei ole võimalik tuvastada. Andmetele ligipääs on vaid selleks määratud uuringumeeskonnaliikmetel.
 - 3.4.5. Kvalitatiivse analüüsi jaoks vajalikud töötute ja tööandjate kontaktandmed ning intervjuude salvestused ja transkriptsioonid säilitatakse uurigu läbiviija pilveserveris (pilveteenuse server asub Euroopa Liidus). Andmetele ligipääs on vaid uuringumeeskonna liikmetel. Intervjueeritavate kontaktandmed hoitakse eraldi intervjuu salvestustest ja transkriptsioonidest.
 - 3.4.6. Volitatud töötleja Sihtasutus Mõttekoda Praxis, kui uuringu läbiviija, koostab uuringu tellijale ülevaate ajutise töötamise mõjust tööturukäitumisele ja majanduslikule toimetulekule (uuringu aruanne).
 - 3.4.7. Uuringu vajadusteks kogutud **isikuandmete säilitamise aeg**:
 - 3.4.7.1. Kvalitatiivanalüüsi jaoks koondatud isikuandmed hävitatakse volitatud töötleja poolt ühe kuu jooksul pärast intervjuude lõppemist (hiljemalt oktoobris 2024).
 - 3.4.7.2. Intervjuude käigus kogutud intervjuude salvestused ja transkriptsioonid hävitatakse volitatud töötleja poolt kahe kuu jooksul peale tööde lõplikku vastuvõtmist tellija poolt (hiljemalt jaanuaris 2025).
 - 3.4.7.3. Kvantitatiivanalüüsi jaoks koondatud isikuandmeid töödeldakse ainult Statistikaameti turvalises töökeskkonnas, millele on ligipääs vaid selleks volitatud uuringumeeskonna liikmetel. Uuringu aruandesse lisatakse ainult Statistikaameti heakskiidetud ja konfidentsiaalsuse kontrolli läbinud analüüsi tulemid. Sihtasutuses Mõttekoda Praxis kaob ligipääs Statistikaameti keskkonnale uuringu lõppedes (hiljemalt detsembris 2024). Statistikaameti keskkonnas säilivad andmed kuni kaks kuud peale lepingu lõppu ning andmed hävitatakse hiljemalt jaanuaris 2025.

3.4.7.4.Uuringu läbiviija kui töövõtja ja volitatud töötaja edastab MKM-ile kui vastutavale töötajale ka enda poolt allkirjastatud vastava andmete hävitamise akti hiljemalt 2 kuu jooksul peale lõpparuande vastuvõtmist.

3.4.8. Andmesubjekti õigused

3.4.8.1.Andmesubjektil on õigus vastutavalt töötlejalt nõuda:

3.4.8.1.1. juurdepääsu andmesubjekti puudutavatele isikuandmetele;

3.4.8.1.2. isikuandmete parandamist;

3.4.8.1.3. isikuandmete hävitamist;

3.4.8.1.4. isikuandmete töötlemise piiramist.

3.4.8.2.Isikuandmetele ligipääsu on võimalik nõuda andmete säilitamise tähtaja raames kui võrd peale seda andmed kustutatakse ning vastutaval töötlejal ei ole võimalik ligipääsu tagada (andmete säilitamise tähtjad vt p. 3.4.7). Vastutaval töötlejal ei ole võimalik tagada ka ligipääsu pseudonümiseeritud andmetele, st registriandmetele, kus vastutaval töötlejal ei ole võimalik seostada andmeid konkreetse isikuga.

3.4.8.3.Andmesubjektil on õigus esitada vastuväide selliste isikuandmete töötlemisele. Vastutav töötaja kasutab andmeid üksnes punktis 1.1 nimetatud uuringu läbiviimiseks.

3.4.8.4.Andmesubjektil on õigus isikuandmete töötlemise kohta kaebus Andmekaitse Inspeksioonile või pöörduda vastutava töötaja andmekaitseametniku poole või esitada kaebus halduskohtule.

3.4.9. Töödeldavate isikuandmete liigid:

3.4.9.1.Kvalitatiivanalüüsiks:

3.4.9.1.1. töötute ja tööandjate kontaktandmed, sh ees- ja perekonnanimi (töötud), ettevõtte nimi (tööandjad), telefon, e-post.

3.4.9.1.2. töötute andmete puhul lisaks: on/ei ole teinud tööampse, on/ei ole teinud tööampse sama tööandja juures, kus enne töötuna arvel olekut töötati, on/ei ole teinud tööampse tasu saamata, on/ei ole juht- või kontrollorgani liige.

3.4.9.2.Kvantitatiivanalüüsiks (registreeritud töötute kohta):

3.4.9.2.1. Töötukassa andmekogu andmed, sh:

3.4.9.2.1.1.Registreeritud töötuse algus- ja lõpu kuupäevad (kõik määratud ajavahemikku jäävad töötuse episoodid)

3.4.9.2.1.2.Töötuna arveloleku lõpetamise põhjus

3.4.9.2.1.3.Sugu

3.4.9.2.1.4.Sünniaasta

3.4.9.2.1.5.Kõrgeim omandatud haridustase

3.4.9.2.1.6.Peamine suhtluskeel: eesti keel, muu keel

3.4.9.2.1.7.Tegelik elukoht (kohaliku omavalituse tasemel)

3.4.9.2.1.8.Isikul on tervisest tulenev takistus töötamiseks (eristades puuduv töövõime/osaline töövõime)

3.4.9.2.1.9.Töötutoetuse väljamakse kuupäevad ja summad

3.4.9.2.1.10. Riskirühma kuulumine (eristades riskirühma kategooriaid)

3.4.9.2.1.11. Palgatoetuse teenusel osalemise algus- ja lõpukuupäev

3.4.9.2.1.12. Tööampsu algus- ja lõpukuupäev

3.4.9.2.1.13. Tööampsu tööandja registrikood (kui on) ja nimetus (tunnused eemaldatakse Statistikaameti poolt ja asendatakse pseudonümiseeritud koodiga)

- 3.4.9.2.1.14. Tööampsu tööandja EMTAK tegevusala
 - 3.4.9.2.1.15. Tööampsust saadud bruto sissetulek (kui on märgitud)
 - 3.4.9.2.1.16. Juhtimis- ja kontrollorgani liige (jah/ei)
 - 3.4.9.2.1.17. Juhtimis- ja kontrollorgani liikme staatuse kehtivuse algus- ja lõpukuupäev
 - 3.4.9.2.1.18. Töötuskindlustushüvitise väljamakse kuupäevad ja summad
 - 3.4.9.2.1.19. Töötuskindlustushüvitise määratud periood (kas 180, 210, 270, 300 või 360 päevaks)
 - 3.4.9.2.1.20. Koondamishüvitise väljamakse kuupäevad ja summad
 - 3.4.9.2.1.21. Maksejõuetushüvitise väljamakse kuupäevad ja summad
 - 3.4.9.2.1.22. Töövõimetoetuse väljamakse kuupäevad ja summad
 - 3.4.9.2.2. Maksukohustuslaste registri andmed:
 - 3.4.9.2.2.1. Isiku sissetuleku kogusumma kuus, eristades:
 - 3.4.9.2.2.1.1. Brutoväljamakse
 - 3.4.9.2.2.1.2. Deklareeritud tulumaksu summa
 - 3.4.9.2.2.1.3. Deklareeritud töötuskindlustuse summa
 - 3.4.9.2.2.1.4. Kogumispensioni summa
 - 3.4.9.2.2.1.5. Sotsiaalmaksu summa
 - 3.4.9.2.2.1.6. Kuu
 - 3.4.9.2.2.1.7. Aasta
 - 3.4.9.2.2.1.8. Aastate 2021-2022 eest deklareeritud ettevõtlustulu FIEna
 - 3.4.9.2.2.1.9. Väljamakse liik, sh eristades:
 - 3.4.9.2.2.1.9.1. Tööleping (väljamakse liigid 10, 11, 12, 15, 16)
 - 3.4.9.2.2.1.9.2. Võlaõiguslik leping (väljamakse liigid 17, 18, 19, 20)
 - 3.4.9.2.2.1.9.3. Juhtimis-kontrollorgani liige (väljamakse liigid 21, 22, 23)
 - 3.4.9.2.2.1.9.4. Igasugune muu toetustest/hüvitistest saadud tulu kuus (väljamakse liigid 14; 24; 32; 33; 34; 35; pensionid ja kindlustushüvitised 40-49; vanemahüvitis 53);
 - 3.4.9.2.2.1.9.5. Muu tulu, mis ei liigitu eelnimetatud liikide alla (50-59, v.a. 53)
 - 3.4.9.2.3. Töötamise registri andmed:
 - 3.4.9.2.3.1. Töösuhte algus- ja lõpukuupäev
 - 3.4.9.2.3.2. Tööandja põhitegevusala (EMTAK koodi alusel)
 - 3.4.9.2.3.3. Tööandja pseudonümiseeritud kood (pseudonümiseerimise aluseks registrikood)
 - 3.4.9.2.3.4. Viimane ametinimetus (ISCO-08);
 - 3.4.9.2.3.5. Töösuhte liik
 - 3.4.9.2.3.6. Tööleping
 - 3.4.9.2.3.7. Avalik teenistus
 - 3.4.9.2.3.8. Võlaõiguslik leping (käsundusleping + töövõtuleping)
 - 3.4.9.2.3.9. Juhtimis-, kontrollorgani liige
 - 3.4.9.2.3.10. Muu
 - 3.4.9.2.3.11. Töökoormus
- 3.4.9.3. Kvantitatiivanalüüsiks (VÕS lepinguga töötajate kohta):**
 - 3.4.9.3.1. Töötamise registri andmed:
 - 3.4.9.3.1.1. Juhtimis- või kontrollorgani liige (töötamise liigi kood = 601)
 - 3.4.9.3.1.2. Juhtimis- või kontrollorgani liikme staatuse (vastava töötamise liigi) algus- ja lõpukuupäev

- 3.4.9.3.1.3.Sõlmitud VÕS ning juhtimis- ja kontrollorgani liikme lepingute kohta:
- 3.4.9.3.1.4.Lepingu liik
- 3.4.9.3.1.5.Töösuhte algus- ja lõpukuupäev
- 3.4.9.3.1.6.Tööandja põhitegevusala (EMTAK koodi alusel)
- 3.4.9.3.1.7.Ametinimetus (ISCO-08) (kui on märgitud)
- 3.4.9.3.1.8.Tööandja pseudonümiseeritud kood
- 3.4.9.3.1.9.Töökoormus (kui on märgitud)
- 3.4.9.3.2. Maksukohustuslaste registri andmed:
 - 3.4.9.3.2.1.Isiku sissetuleku kogusumma kuus, eristades tululiigina võlaõiguslik leping (17,18,19,20)
- 3.4.9.3.3. Taustatunnused Statistikaameti andmestikust:
 - 3.4.9.3.3.1.Sünniaasta
 - 3.4.9.3.3.2.Sugu
 - 3.4.9.3.3.3.Kõrgeim omandatud haridustase
 - 3.4.9.3.3.4.Töövõime ulatus
 - 3.4.9.3.3.5.Elukoha omavalitsus seisuga 1.1.2023
- 3.4.10. Isikuandmete andmeandjad:
 - 3.4.10.1. Töötukassa (Töötukassa andmekogu)
 - 3.4.10.2. Statistikaametis olevad Maksu- ja Tolliameti andmed (Maksukohustuslaste register ja töötamise register)
- 3.4.11. Isikute suhtes, kelle isikuandmeid käesolevas uuringus töödeldakse, ei tehta isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 22 lõigetes 1 ja 4 osutatud automatiseeritud otsuseid ega profiilianalüüsi, mis võiksid mõjutada isiku õigusi ja kohustusi.
- 3.4.12. Uuringuks saadud andmeid ei edastata väljaspoole Euroopa Liitu ega muudele rahvusvahelistele organisatsioonile. Andmeid kasutatakse üksnes teaduslikel eesmärkidel uurimistööks, mille eesmärk on analüüsida ajutise töötamise mõju tööturukäitumisele ja majanduslikule toimetulekule.